

Staatssecretaris

**Autoriteit Nucleaire
Veiligheid en
Stralingsbescherming**
ANVS
Stralingsbeschermingsbel. en
Afalbeleid

Den Haag
Postbus 16001
2500 BA Den Haag

Contactpersoon

10.2.e

beslisnota

Definitieve beantwoording vragen EC over
financiering van het beheer van radioactief afval

Datum
7 februari 2019

Kenmerk
ANVS-2019/1046

Bijlage(n)
1

Inleiding

Eerder bent u geïnformeerd over de door de Europese Commissie gestelde aanvullende vragen rond de financiering van het beheer van radioactief afval in Nederland (juli 2018) en de verzending van de conceptbeantwoording daarvan (november 2018, ANVS-2018/21177). Deze vragen zijn vooral gericht op

10.2.a

In deze nota wordt u de definitieve beantwoording van de vragen voorgelegd (zie bijlage). Indien u akkoord bent met de definitieve beantwoording, zal deze door de Permanente Vertegenwoordiging aan de Europese Commissie worden verstuurd.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met de definitieve beantwoording van de vragen van de Europese Commissie rond de financiering van het beheer van radioactief afval.

Beslistermijn

Het streven is om de definitieve beantwoording zo spoedig mogelijk aan de Europese Commissie te sturen. Vanzelfsprekend is de Europese Commissie via de Permanente Vertegenwoordiging geregeld op de hoogte gehouden van de vorderingen in de beantwoording.

Samenvatting definitieve beantwoording

Inhoud vragen

10.2.a

Van conceptbeantwoording naar definitieve beantwoording

- Vanwege het ontbreken van 10.2.a was het eerder niet mogelijk een definitieve beantwoording aan de Commissie te sturen.
- 10.2.a
-
-
- De inhoudelijke strekking van de eerder verstrekte conceptantwoorden is ongewijzigd gebleven. Om verwarring tussen de conceptversie en de definitieve versie te voorkomen, geven we aan dat de definitieve beantwoording de conceptversie vervangt.

Politieke context

Europese Commissie

De vragen van de Europese Commissie gaan

10.2.a

Aanleiding voor het stellen van de vragen is een door LAKA en een 15-tal eigenaren van zonnepanelen bij de Europese Commissie ingediende klacht over vermeende staatssteun bij kernenergie.

Tweede Kamer

De Tweede Kamer stelt geregeld vragen over de kosten en financiering van het beheer van radioactief afval. Net als in het beleid, is voor de Tweede Kamer 'de vervuiler betaalt' een belangrijk uitgangspunt.

Kader

Beleid

In de richtlijn 2011/70/Euratom over een verantwoord en veilig beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval staat dat de Staat uiteindelijk verantwoordelijk is voor de realisatie van een veilige en verantwoorde

eindberging voor radioactief afval. Hierbij geldt het beleidsuitgangspunt dat de vervuiler moet betalen, zowel voor de conditionering, de bovengrondse opslag, de eindberging als het benodigde onderzoek daarvoor. Het beleid rond het beheer van radioactief afval (inclusief de kosten en financiering daarvan) staat beschreven in het nationale programma voor het beheer van radioactief afval (2016).

Inspectie

De ANVS heeft als onafhankelijk toezichthouder in de periode mei 2016 tot augustus 2018 een inspectie uitgevoerd bij COVRA om te beoordelen of COVRA de kosten die in rekening worden gebracht bij de aanbieders van radioactief afval vaststelt op een transparante, objectieve en niet-discriminerende wijze (artikel 30g van het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen en artikel 10.10 Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming). Uit de inspectie is gebleken dat de door COVRA gehanteerde tarieven niet transparant zijn. De ANVS heeft aan COVRA het voornemen kenbaar gemaakt om een last onder dwangsom aan COVRA op te leggen teneinde de overtreding ongedaan te maken, waarbij COVRA in de gelegenheid is gesteld om een zienswijze te geven. COVRA zal in de gelegenheid worden gesteld om maatregelen te treffen, zodat alsnog aan het criterium van transparantie zal worden voldaan. Aan de criteria objectiviteit en niet-discriminatie zal in een vervolgininspectie aandacht worden besteed.

10.2.a

Overleg

U heeft in de staf ANVS van 9 januari aangegeven een keer langer door te willen spreken over de verschillende verantwoordelijkheden rond het beheer van radioactief afval en de daarbij horende risico's. Een datum voor dat overleg wordt gepland.

Tijdlijn proces

- 26 april 2018
ontvangt eerste set vragen van de Europese Commissie over de financiering van het beheer van radioactief afval in Nederland.
- 19 juni 2018
beantwoording eerste set vragen aan Europese Commissie verstuurd.
- 26 juli 2018
ontvangt tweede set vragen van de Europese Commissie voor aanvullende informatie.
- 26 september 2018
bijeenkomst Permanente Vertegenwoordiging, HBJZ, Europese Commissie en ANVS in Brussel waarin vragen zijn toegelicht. Tijdens dat gesprek heeft

de EC aangegeven de antwoorden uiterlijk op 15 oktober 2018 te willen ontvangen. Deze deadline van de beantwoording is op verzoek van de Nederlandse autoriteiten met twee weken uitgesteld tot 31 oktober 2018.

- 31 oktober 2018
verzending conceptbeantwoording tweede set vragen aan de Europese Commissie. Vanwege essentiële ontbrekende informatie is een definitieve beantwoording op dat moment niet mogelijk.
- 16 november 2018
verzending van de bijlagen waarnaar verwezen wordt in de conceptbeantwoording.

Krachtenveld, afstemming, financiële en juridische implicaties, communicatie

Krachtenveld

- COVRA is als enige erkende instelling verantwoordelijk voor het beheer van radioactief afval. Het is de taak van COVRA om het benodigde geld voor het beheer bij de vervuilers door te berekenen in de tarieven. De Raad van Commissarissen van COVRA houdt hier toezicht op en de accountant controleert dit jaarlijks bij het opstellen van de jaarrekening. COVRA is een 100% staatsdeelneming.
 - Het ministerie van Financiën houdt namens de staat de aandelen van COVRA. Zij legt COVRA een normrendement op en stuurt daarmee op de winstgevendheid van COVRA en daarmee dus indirect op de kostendekkendheid van de tarieven.
 - Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat is betrokken bij de beantwoording vanwege algemene staatssteunbeleidsaspecten
- 10.2.a**
- ANVS stelt voorwaarden aan de veiligheid van het beheer van radioactief afval en houdt hier toezicht op. Sinds 2013 is in de onderliggende regelgeving van de Kernenergiewet opgenomen dat de tarieven van de COVRA objectief, niet discriminerend en transparant dienen te zijn.
 - HBJZ is betrokken bij de antwoorden vanwege de juridische staatssteunaspecten.
 - Permanente Vertegenwoordiging onderhoudt de directe contacten met de Commissie.

Afstemming

- De definitieve beantwoording is afgestemd met HBJZ, Ministerie van Financiën, COVRA en DG-MI.
- Deze nota is met HBJZ en DG-MI afgestemd.

Financiële en juridische implicaties

Als de Europese Commissie oordeelt dat de financiering van het beheer van radioactief afval -en dan met name de door COVRA gehanteerde tarieven- niet in overeenstemming is de staatssteunregels, dan is de vraag of de Commissie dit zonder meer als verboden steunmaatregel zal zien, of dat ze dit verenigbaar zal verklaren met de interne markt. Is het eerste het geval, dan kan het juridische en financiële implicaties hebben voor de afvalproducenten, in die zin dat in het uiterste geval Nederland kan worden gelast om er voor te zorgen dat

het door de leveranciers te weinig betaalde alsnog van deze bedrijven zal worden gevorderd, zelfs tot tien jaar terug.

Communicatie

Gedurende het onderzoek van de Europese Commissie is de informatie-uitwisseling vertrouwelijk van aard.

DE AUTORITEIT NUCLEAIRE VEILIGHEID EN STRALINGSBESCHERMING,

mr. J.H. van den Heuvel,
bestuursvoorzitter